

Motion till riksdagen 2021/22:2572

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Internationellt demokratiarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för upprättandet av en checklista med kriterier som ska uppfyllas och utgöra grund för om det internationella samfundet ska erkänna ett politiskt val på nationell nivå som fullt ut demokratiskt eller inte, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokratiseringsarbetet avseende att regeringen ska verka för att kriterierna uppfylls för de länder som inte uppnår kriterierna i checklistan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för bildandet av ett förbund mellan världens alla demokratiska länder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska beställa en ny korruptionsrapport som motsvarar den från 2014 och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medlemsstater som systematiskt med uppsåt eller genom oaktsamhet eller underlåtelse utsätter EU-budgeten för bedrägerier bör få minskade EU-stöd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta de turkiska EU-medlemskapsförhandlingarna och tillkännager detta för regeringen.

Checklista med kriterier

Vårt närområde består av många av världens mest framgångsrika länder, varför svensk och europeisk utvecklingspolitik alltid haft som mål att emulera mottagarländerna efter oss själva. Den rådande metoden för att minska interna spänningar och bygga legitimitet för regeringsmakten är och har alltid varit hållande av allmänna val.

I utvecklade länder och medelinkomstländer ger allmänna val legitimitet, de skapar ansvarstagande och rensar ut olämpliga politiska alternativ. Tyvärr visar forskning från

världens främsta experter att allmänna val alltför ofta inte har samma effekt i de minst utvecklade länderna. Faktum är att i stället för att framtvinga bättre policy, orsakar valrörelser i dessa länder snarare försämringar.

Det finns flera anledningar till den här effekten. Den absolut vanligaste grunden för politiska partier i de minst utvecklade länderna är inte politisk ideologi, utan etnisk tillhörighet. Detta gör att graden av framgång hos en viss regerings reformagenda inte påverkar röstningsmönster, eftersom väljarna tenderar att rösta i linje med sin etniska tillhörighet. Politik så som begreppet är bekant för personer i västvärlden är ofta en icke-fråga.

Väljarna i de minst utvecklade länderna har också ofta mycket dålig tillgång till information, utbildning och bristande kunskaper om hur en stat fungerar och ekonomin i länderna är ofta så skör att konjunkturförändringar har lite med ekonomisk policy att göra. Dessutom är avregleringar och antikorrupsionsåtgärder ofta mycket svåra att genomföra, eftersom politiska partier måste ge den egna etniska gruppen ekonomiska fördelar för att undvika att gruppen i stället väljer andra företrädare.

Om ärlighet och reformvilja inte lönar sig politiskt kommer oärliga och korrupta personer att ges en systematisk fördel inom den politiska sfären. Politik i de minst utvecklade länderna attraherar därför alldeles för ofta skurkar.

Att regeringar i de minst utvecklade länderna inte hålls ansvariga för sina reformer framgår också tydligt av återvalsfrekvensen i dessa länder. Det mest använda vetenskapliga måttet på demokrati som styrelseskick är ett index som kallas Polity IV, vilket mäter hur väl fungerande en demokrati är på en 20-gradig skala från -10 till +10. Bland de minst utvecklade länderna som ligger mellan -10 och 0 har regeringar en återvalsfrekvens på 88 procent medan snittet i OECD är 45 procent.

Val i länder som saknar effektiv maktindelning och ett oberoende rättssystem, och där de ledande deltagarna inte är de bäst lämpade, blir också en fråga om liv och död eftersom vinnaren efter valet de facto har fria händer att straffa den tidigare regimen, eller andra partier, vilket leder till desperata metoder i valkampanjer.

I stället för att skapa legitimitet och avspänning, leder därför valkampanjer till ökad risk för politiskt våld i de minst utvecklade länderna. Brytpunkten för den här effekten låg 2009 på en medelinkomst på 2 700 USD/år. Det är viktigt att förstå att den siffran inte är en exakt fingervisning, som avgör risken för länder i det enskilda fallet, men att den pekar tydligt på att effekten finns där.

Sverigedemokraterna ser demokrati som det enda sättet för de minst utvecklade länderna att nå utveckling och framgång, men fungerande demokrati är mer än allmänna val. Vi ser stora brister i hur givarländer och det internationella samfundet hanterar frågan om valrörelser i mottagarländer. Afghanistan och Irak är exempel på samhällen, där allmänna val lett till splittring och försämrad fysisk säkerhet för befolkningen och mycket lite i form av förbättrad policy.

Vi ser många exempel på länder som formellt kallar sig för demokratiska. Dessa länder hänvisar ofta till egna val, men saknar samtidigt de mest fundamentala grundbultar som bör finnas i en demokrati. Valen innebär i sig inte att där finns demokrati. Sverigedemokraterna anser därför att det internationella samfundet måste anta ett strikt vetenskapligt förankrat synsätt på frågan om val och politiska kampanjer, inte minst i fattiga och instabila länder. Allmänna val får aldrig användas som en enkel lösning för mycket komplicerade problem. Dels för lokalbefolkningens säkerhet, dels för att inte urholka förtroendet för demokrati som statskick.

Ett steg i rätt riktning är att sammanställa en checklista med ett minimum av kriterier som måste uppfyllas. Hur dessa kriterier uppfyllts ska utgöra grund för om det internationella samfundet ska erkänna ett val som fullt ut demokratiskt eller inte. Innan dessa kriterier är uppfyllda bör samfundet arbeta för att kriterierna uppnås, så att de val som hålls leder till ökad demokratisering snarare än oroligheter och splittring. Kriterier som bör tas i beaktande vid utformandet av en sådan checklista bör vara öppenhet och deltagande i allmänna val, kapacitet att hålla val, rättsväsendets oberoende, juridiska begränsningar i statens befogenhet, kapacitet att behålla och övervaka säkerheten i landet, storleken på etniskt baserade politiska partier och befintliga motsättningar mellan dessa.

Internationellt demokratiförbund

Sverige är en av världens äldsta demokratier och det ska vi vara stolta över. Vi har genom åren sett hur fler och fler länder demokratiserats och hur människor i fryktryckarstater kämpat för mer frihet och mer demokrati. Att svenskt internationellt arbete då också ska främja en demokratisk utveckling bör med andra ord vara naturligt, varför ett internationellt samarbete mellan välfungerande demokratier är värt att vårda.

Demokrati kanske inte bara bör ses som grundläggande för att säkerställa mänskliga rättigheter, utan även som en del av arbetet för att främja en positiv samhällsutveckling. Det är de demokratiska staterna som har den bästa ekonomiska utvecklingen, bästa utbildningarna och störst politiskt inflytande. Sist men inte minst är risken för att två demokratiska länder hamnar i krig med varandra mycket låg.

Världssamfundet som vi idag känner till formades i mångt och mycket efter andra världskriget, och då inte minst i samband med att Förenta Nationerna (FN) bildades. Samarbetet genom FN syftade främst till att förhindra ett tredje världskrig, varför det var viktigt att såväl demokratier som diktaturer ingick. Idag vet vi att de verkligt demokratiska staterna tyvärr inte utgör majoriteten i samarbetet, även om utvecklingen för medlemsländerna har gått i rätt riktning.

I Europa finns idag ett mellanstatligt samarbete genom Europarådet. Europarådet skapades under en instabil period i världshistorien och arbetar i huvudsak med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsutveckling. Samarbetet kan i många fall ses som ett positivt föredöme, där länder tillsammans arbetar för en sund värdegrund och formellt accepteras inte heller diktaturer. Sverigedemokraterna ser detta som en sund bas för att utveckla något större och mer slagkraftigt, som kan påverka demokratiarbetet i andra länder; nämligen ett internationellt förbund mellan alla världens demokratiska länder. Förbundet kan framöver ha en avgörande roll för att hela tiden såväl utvärdera som utveckla demokratin, men även sprida kunskap om demokrati. Förbundets medlemsländer skulle även, i och med detta samarbete, kunna bli en starkare röst inom FN, som idag bland annat arbetar med grundläggande mänskliga rättigheter. Regeringen bör arbeta för att möjliggöra ett sådant förbund.

Antikorruptionsarbetet i EU

EU har som ambition att aktivt motarbeta korruption som på olika nivåer utgjort ett betydande problem inom flera av medlemsstaternas politiska styrning. Denna hedervärda ambition kommer till uttryck både i fördragen och genom unionens myndigheter, men trots dessa explicit uttalade ambitioner har EU inte gjort tillräckligt för att tackla problemet.

2010 bad rådet kommissionen att inkomma med en övergripande antikorruptionspolicy. Kommissionen har fortfarande inte inkommit med någon sådan policy. Istället publicerade kommissionen 2014 en särskild rapport med syftet att undersöka hur allvarligt problemet var och vilka åtgärder medlemsstaterna vidtagit för att hantera problemet.

Rapporten beskriver situationen i flera medlemsstater som mycket allvarlig. Detta tycker Sverigedemokraterna är oroväckande. I samband med rapportpubliceringen meddelade kommissionen att man planerade att genomföra en uppföljning två år senare i syfte att kunna mäta vilka resultat som uppnåtts.

I januari 2017 valde kommissionär Frans Timmermans att skrota den uppdaterade rapporten. Detta eftersom kommissionären nu ansåg att det inte behövdes någon uppdatering, trots att det samtidigt till exempel pågick enorma gatuprotester mot just korruption i det socialdemokratiskt styrda Rumänien.

Enligt Transparency Internationals vedertagna korruptionsindex har EU-ländernas genomsnitt varit nära oförändrat sedan man började mäta år 2012. Under medelvärdet på 65 poäng av en 100-poängsskala ligger så många som 16 av EU:s 28 medlemsländer. För ett land som Sverige, som är en av unionens största finansiärer, borde denna utveckling oroa och kunna motivera kritik mot EU:s otillräckliga korruptionsåtgärder.

Sverigedemokraterna föreslår ett par konkreta åtgärder som EU skulle kunna vidta för att återfå trovärdigheten i arbetet mot korruption. Vi vill därför att regeringen i rådet driver frågan om att kommissionen eller rådet ska besluta om en uppdatering av korruptionsrapporten från 2014 under kommande lagstiftningsperiod.

För det andra bör den kommande långtidsbudgeten innehålla regler om att medlemsstater som systematiskt, med uppsåt, eller genom oaktsamhet eller underlåtelse utsätter EU-budgeten för bedrägerier bör få minskade EU-stöd. Detsamma bör gälla för alla stater som misslyckas med att åtgärda problemet generellt.

Anslutningsförhandling om EU-medlemskap för Turkiet

Turkiet är idag en instabil och auktoritär stat som fångslar flest journalister i världen, förtrycker den inhemska demokratiska oppositionen och som leds av en uttalad islamist. Därtill har vi sett omfattande brott mot internationell rätt, där man gått in i andra stater och bistått terrorgrupper med såväl ekonomiska medel som militära resurser.

Mot bakgrund av den politiska utvecklingen har medlemskapsförhandlingarna med det landet i praktiken avstannat. I EU-nämnden den 18 oktober 2017 uttryckte sig statsminister Stefan Löfven (S) så här angående Turkiets EU-anslutning:

Medlemskapsförhandlingarna har de facto avstannat sedan länge, och det är också rimligt med tanke på utvecklingen. Då är det också rimligt att förmedlemskapstödet

till Turkiet påverkas. Det är samtidigt viktigt att dialogen med Turkiet fortsätter, inte minst med oppositionen.

Europaparlamentets utrikesutskott har sedan tidigare röstat för att helt avsluta de turkiska medlemskapsförhandlingarna. Vi anser att Europa bör vara berett att markera när den turkiska oppositionens kontor sprängs i småbitar, deras företrädare sätts i fängelse och val ogiltigförklaras. Därför anser vi att regeringen inom Ministerrådet bör driva på för att en gång för alla avsluta de turkiska medlemskapsförhandlingarna.

Markus Wiechel (SD)

Björn Söder (SD)

Mats Nordberg (SD)